

ASOCIACE
ORGANIZACÍ
V OBLASTI
VĚZEŇSTVÍ

TISKOVÁ ZPRÁVA

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO A MĚSTSKÉHO SOUDU O SRÁŽKÁCH Z PŘÍCHOZÍCH PLATEB NEUMOŽŇUJE SKUPINĚ LIDÍ VE VĚZNICÍCH POKRÝT ZÁKLADNÍ POTŘEBY

SYSTÉM SRÁŽEK NENÍ SPRAVEDLIVÝ ANI UDRŽITELNÝ

Praha, 2. března 2022: Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV) musí reagovat na situaci, která vznikla od 1. ledna 2022 na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 317/2017 a soudů nižších stupňů z loňského roku, kdy mohou být exekučně zabavovány veškeré příchozí platby odsouzených. U zadlužených lidí ve výkonu trestu tak dochází v mnoha případech k situaci, kdy je jim exekučně zabavován veškerý jejich příjem. Jde především o starobní a invalidní důchodce, kteří nejsou pracovně zařazení a dále ty, kteří jsou závislí na finanční pomoci blízkých.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 317/2017

Z odůvodnění soudů vyplývá, že lidé ve věznici mají zajištěny veškeré své základní potřeby a proto není nutné, aby jim byla část peněz ponechána. V samotných věznicích je ovšem situace jiná než jak ji popisují soudci. Vězeň má zajištěno především jídlo a přespání. Hygienické nebo zdravotní potřeby jsou zajištěny pouze v základním rozsahu. Praxe ukazuje, že pro zajištění potřeb vězňů je nedostačující, ať už skladbou nebo objemem. Běžně si vězni musí hygienické potřeby dokupovat. Rovněž na zdravotní potřeby, které nejsou hrazeny zdravotní pojišťovnou (zubní péče, doplatky na léky, pleny), si lidé často musí doplácet. Pokud jsou léky a péče označeny jako nezbytné, pak jsou zajištěné. Prohlubuje se tak ale dluh odsouzené osoby vůči VS ČR.

„Lidé ve věznici se dostali v mnoha případech do situace, kdy si nemohou dovolit základní pomůcky pro svou hygienu a zdraví, nemohou zavolat svým blízkým ani poslat dopis,“ vysvětluje Pavla Aschermannová, garantka pracovní skupiny Dluhy, AOOV. „Ze zkušeností organizací pracujících ve vězeňství vyplývá, že zhruba 80 % vězněných osob má exekuce, což se samozřejmě týká i starobních a invalidních důchodců, kterých je ve VTOS zhruba 20 %, může jít tedy zhruba až o pětinu všech lidí ve věznicích.“

Vzhledem k tomu, že absence jakýchkoliv finančních prostředků na zdravotní péči nehrzenou zdravotní pojišťovnou má především u invalidních a starobních důchodců výrazný lidskoprávní rozměr, je namístě zvážit žalobu k Ústavnímu soudu ČR. Střednědobým cílem by měla být úprava zákonných předpisů věznic k rozdělování příchozích plateb a jako dlouhodobý plán se jeví potřeba lépe informovat obecné a správní soudy o skutečné situaci ve věznicích a možnostech a potřebách odsouzených osob. Zajímavým příkladem pro nás v tomto směru může být například Německo, ale i

řada dalších zemí, kde se v průběhu výkonu trestu exekuce na příjmy lidí ve věznici vůbec neprovádějí.

Dalším velmi vážným dopadem této změny jsou vztahy ve věznici, kdy se na jedné straně ocitli lidé bez jakýchkoliv finančních prostředků a na straně druhé lidé, kteří příjmy mají, buď z odměny za práci ve VTOS nebo nejsou zadluženi a důchody jim nejsou zabavovány. I lidé, kteří odmítli práci a dostávají alespoň sociální kapesné, jsou na tom nyní lépe než lidé, kteří z důvodů nemoci či stáří pracovat nemohou.

„Tato situace není ani spravedlivá ani udržitelná, je proto nutné změnit nakládání s příchozími platbami odsouzených (především s důchody) a je nutné systém nastavit tak, aby nebyl v rozporu s rozsudky soudů a zároveň zajistil lidem ve věznici alespoň základní potřeby nutné pro důstojný život,“ dodává Aschermannová.

Pracovní skupina Dluhy

Cílem jedné z pracovních skupin AOOV – Dluhy je propagovat šíření příkladů dobré praxe v poskytování dluhového poradenství, sjednocovat postupy a zvyšovat tak kvalitu a rozsah poskytovaného poradenství osobám ve výkonu trestu. Pracovní skupina Dluhy usiluje o to, aby dluhové poradenství bylo poskytováno v odpovídající kvalitě a rozsahu všem osobám ve VTOS, kterých se tento problém týká. Garantkou pracovní skupiny je Mgr. Pavla Aschermannová, garantka programu Zadluženost v organizaci [RUBIKON Centrum](#).

O AOOV

V českých věznicích si odpykává trest téměř 19 000 lidí. Patříme k zemím s nejvyšším počtem v Evropské Unii. Index uvěznění se nedaří snižovat, i když kriminalita klesá. Více než 70 % propuštěných se do vězení vrací. Jednou z příčin je absence funkčního systému kontinuální práce s odsouzenými před výstupem z vězení a po propuštění. Právě tuto problematiku řeší Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV), která sdružuje organizace, odborníky a propojuje různé aktéry v oblasti vězeňství a trestní justice. Cílem AOOV je společně prosazovat progresivní změny v oblasti integrace trestaných osob do společnosti a spoluvytvářet systém, který zohledňuje zájmy a potřeby trestaných osob, obětí i celé společnosti. Bližší informace o AOOV jsou uveřejněny na stránkách www.aooov.cz.

Pro více informací prosím kontaktujte:

Barbora Kiliesová

kiliesova@aooov.cz

605 25 85 95